

the use of appropriate accounts for the accounting of income and expenses and, in its turn, affects the change of relevant articles of the Statement of Financial Results (Income Statement of the enterprise).

It should be noted that in international practice, there is no regulation of information that should be reflected in each of the lines of the reports due to the lack of an established form of the Profit and Loss Statement and the descriptive nature of international accounting standards.

Information on stock exchange and OTC derivative financial instruments should be disclosed separately in the financial statements.

If an entity uses financial derivatives to hedge financial risks, it should disclose in its financial statements quantitative and qualitative information separately for each type of hedge, in particular: the characteristics of each type of hedge, a description of the financial instrument defined as a hedging instrument for the transaction, its fair value at the reporting date, a description of the hedged item, the characteristics of the hedged risks, the assessment of the effectiveness of the derivative financial instrument, other important information for each specific operation.

The proposed approach to disclosure of accounting and analytical information on financial derivatives in the financial statements is aimed at ensuring that users, without additional analytical materials, can carry out the necessary analytical work, evaluate the effectiveness of these operations. The approach is that it enables to reflect integrate accounting data for derivatives operations in reporting, taking into account all types of market participants.

List of used sources

1. Bank S.V. *Methodology of financial accounting, analysis and audit of transactions with derivatives during the period of harmonization and adaptation to international standards: the dissertation author's abstract on obtaining a scientific degree of the doctor of economics. Sciences: special 08.00.12 "Accounting, statistics"* / S.V. Bank - Eagle, 2008. - 48 p.

2. Gutaitis E.M. *Audit: concept, problems, efficiency, standards* / E. M. Gutaitis. - M.: Elyt 2000, UNITI-DANA, 2002. - 416 p.

3. *Regulation (Standard) of Accounting 13 "Financial Instruments": Order of the Ministry of Finance of Ukraine No. 1050/6241 of 19.12.2001 [Electronic resource]* - Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

УДК 330.15:657.222

Бардаш Сергій Володимирович,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Київський кооперативний інститут бізнесу і права
Осадча Тетяна Станіславівна,
д.е.н., доцент, професор кафедри економіки,
фінансів і підприємництва,
Херсонський державний університет

ЗМІСТ ОБЛІКОВОГО КОМПОНЕНТУ ТЕОРІЇ РЕНТИ ЯК СКЛАДОВОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах розвитку економічних систем мікро- та макрорівнів науковцями, громадськими організаціями, а також урядовими структурами все більше приділяється уваги як соціальним, так і екологічним проблемам. Для країн, що розвиваються, у т.ч. країн пострадянського простору, наближення екологічної кризи, пов'язаної з нераціональним використанням вичерпних природних ресурсів, невиконання заходів захисту навколишнього середовища, а також зниження соціального рівня життя населення не може залишитися без уваги економічної науки. Одним з небагатьох варіантів розв'язання окресленої ситуації, якому віддають перевагу більшість науковців світу є реалізація концепції сталого розвитку. Разом з тим, залишаються не до кінця розкритими шляхи її реалізації, у т.ч. роль та необхідна для цього трансформація облікової науки.

Дослідженню процесів сталого розвитку, у т.ч. з економічного погляду, присвячені наукові праці іноземних (Р. Блінк, В. Джегетезен, Ф. Джовані, Е Гонч, Г. Кларк) та вітчизняних (В. Гесць [1], В. Жук [2], А. Сфремов [3], Л. Корнійчук [4], В. Трофимова [5], М. Аверкина та інші [6]) вчених. Переважна більшість науковців переконана, що наразі неможливо протистояти глобалізації та не помічати переваг сталого розвитку.

Одним з дієвих інструментів реалізації концепції сталого розвитку є удосконалення рентних відносин між економічними агентами, у т.ч. збільшення обсягів рентних платежів до бюджетів різних рівнів, адже у переважній більшості їх обсяг є меншим за обсяг відшкодування податку на додану вартість для суб'єктів, що експортують корисні копалини та інші ресурси, що генерують ренту. Не менш нагальною є потреба у розширенні об'єктів бухгалтерського обліку за рахунок включення до їх складу ренти, як додаткового доходу, який у короткотривалому часовому періоді може сформувати конкурентну перевагу, або бути додатковим джерелом фінансування соціальних та екологічних заходів.

Проблеми теорії ренти, природи ренти, її видів у своїх працях досліджували Р. Кантільон, В. Петті, А. Сміт, Дж. Андерсон, І.Г. Буш, Т. Мальтус, Д. Рікардо, Й.Г. фон Тюнен, В. Лаунхард, Дж.С. Мілль, А. Маршалл, Дж. Б. Кларк, Й. Шумпетер, М. Блауг, Х.Д. Хендерсон, Д.А. Ворчестер, Г. Таллок, Я. Таката, а також Б. Данилишин, В. Дементьев, О. Веклич, Б. Малышев, Л. Шостак, Ю. Яковець та інші. Результати досліджень згаданих науковців заклали належний фундамент подальшої трансформації рентних відносин з метою активізації процесу реалізації концепції сталого розвитку.

Протягом останнього часу порушувалися питання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління певним видом ренти. Так, теоретичні питання окремих видів ренти досліджувалися В. Жуком, І. Замулою, Т. Остапчук та іншими. Високо оцінюючи доробок згаданих та

інших вчених, які ідентифікують та переважно розв'язують актуальні проблеми бухгалтерського обліку, у т.ч. ренти, слід визнати, що рента як економічна категорія, за винятком рентних платежів, ще залишається за межами понятійного апарату бухгалтерського обліку.

Реалізація концепції сталого розвитку в частині досягнення оптимального використання обмежених природних ресурсів, орієнтації на людину, справедливий розподіл доходів від використання природних ресурсів, забезпечення цілісності та збереженості біологічних, геологічних та інших природних систем є можливим завдяки створенню інформаційного забезпечення щодо якості та кількості природних систем, а також розподілу благ між поколіннями. Основу зазначеного інформаційного забезпечення має складати система бухгалтерського обліку, до складу об'єктів якої має бути включена рента.

До складу проблем, що уповільнюють реалізацію концепції сталого розвитку України та які слід розв'язати найближчим часом входять проблеми макроекономічного рівня, серед яких проблеми ідентифікації, оцінки та розподілу ренти, а також проблеми мікроекономічного рівня, серед яких ідентифікація ренти в структурі доходу від господарської діяльності та розвиток методології й методичного забезпечення бухгалтерського обліку ренти.

Список використаних джерел

1. Гесць В.М. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / [Гесць В.М., Шинкарук Л.В., Артьомова Т.І. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Л.В. Шинкарук; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К.: 2011. – 696 с.
2. Жук В.М. Наукове означення інституціональної теорії бухгалтерського обліку (на засадах ідеї сталого розвитку) / В.М. Жук // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ. – 2009. – Вип. 17. С. – 139-146.
3. Ефремов А. Устойчивое или гармоничное (с эко-системой) развитие – чему отдать предпочтение? / А. Ефремов // Экономика Украины. - 2008. - №2. - С. 85-90.
4. Корнійчук Л. Устойчивое развитие и глобальная миссия Украины / Л. Корнійчук, В. Шевчук // Экономика Украины. - 2009. - №5. - С. 4-14.
5. Трофимова В.В. Концепція сталого розвитку як основа постіндустріальних моделей розвитку / В.В. Трофимова // Інвестиції: практика та досвід, 2010, №8. – С. 33-37.
6. Сталій розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі: колективна монографія [Аверкіна М.Ф., Андрєєва Н.М., Балджи М.Д., Веклич О.О. та ін.] / НАН України, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; НТТУ «Київський політехнічний інститут»; Вища економіко-гуманітарна школа; Міжнародна асоціація сталого розвитку / за наук. ред. проф. Хлобистова Є.В. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А, 2014. – 540 с.